SOME NOTES ON G. COȘBUC'S INTELLECTUAL TRAINING IN NASAUD

Radu Drăgulescu

Assoc. Prof., PhD, "Lucian Blaga" University of Sibiu

Abstract: Our paper proposes some explanations and corrections about the time spent by G. Coşbuc in Năsăud and the role school and the people hem et have played in his shaping as an artist. Searching into archives and into the written memories of people who have known him, in this paper we try to contribute to strengthening the biography of this beloved poet of the Romanians.

Keywords: Coşbuc, Năsăud, Virtus Romana Rediviva, Musa Someşană, formare intelectuală

Orăşelul transilvănean de la sfârşitul secolului al XIX-lea nu diferea prea mult de satul de munte din care provenea Coşbuc[1]. Colegii săi erau şi ei, majoritatea[2], fii de ţărani, care, deşi nu aveau aceleaşi preocupări, l-au susţinut pe Coşbuc în năzuinţele sale. Dacă nu ar fi mers la şcoală, ne asigură O. Goga, hordouanul ar fi rămas un colăcar pe la nunţi, „un mare meşter anonim, ca autorul ‚Mioriţei' şi suflarea lui de foc s-ar fi topit în flacăra pururea primenită a folklorului"[3]. Găzduit de Teodor Rotari într-un spaţiu de cultură, tânărul elev are şansa de a se bucura de accesul la o bibliotecă impresionantă, fapt care joacă un rol covârşitor în formarea sa, pe lângă materiile studiate la şcoală. Acum intră, cu adevărat, în contact cu literatura şi cultura germană, care îl va marca pe viitor. Citeşte operele lui Heine, Lenau, Rückert, Zedlitz, Kosegarten, Freiligrath, dar şi pe cele ale clasicilor greci şi romani. Are acces la culegerile de poezie populară ale lui Damaschin Bojinca, Eftimie Murgu, Nicolae Pauletti, Atanasie Marienescu, Miron Pompiliu şi Vasile

[1] *„Lumea dimprejur era o continuare normală a vieţii de acasă. Înfăţişarea rustică de la Hordou reînvia pe uliţele strâmte cu case ţărăneşti din micul orăşel înfundat după colinele munţilor Bistriţei. Era aceeaş lume, acelaş port şi graiu, un colţ de românism ferit de orice infiltraţie străină. Câteva sute de elevi, copii dela ţară, veniţi din toate părţile cu mâncare în desagi, aciuiţi în gazdă la câte un gospodar din capul satului." (O. Goga, Coşbuc. Discurs de primire…, 1923, p. 11-12).*

[2] *Doisprezece din paisprezece, ne spune poetul.*

[3] *O. Goga, Coşbuc. Discurs de primire…, 1923, p. 12.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4014 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:59 UTC)

Alecsandri[4]. Cultura sa generală se îmbunătăţeşte considerabil, deşi, cum s-a văzut, poetul era dojenit, din acest punct de vedere, de critici mai vechi şi mai noi. Studiind filozofia, cosmogonia, etica, literaturile clasice şi moderne, tânărul devine din ce în ce mai interesat de extinderea cunoştinţelor sale. „Gimnazistul Coşbuc a studiat în clasa a V-a *Elementele de limbă română*, de T. Cipariu şi a făcut lectură pe *Lepturariul* lui Pumnul, tomul III; în clasa a VI-a a continuat lecturile din *Lepturariu* şi a studiat *Elemente de poetică metrică* de T. Cipariu; în clasa a VII-a a studiat *Retorica română*, apoi iarăşi *Lepturariul*, tomul IV şi la declamaţiune a recitat ‚cuvântări şi poezii alese'; în sfârşit, în clasa a VIII-a a audiat un curs de *Istoria limbii şi a literaturii române până în prezent*[5]. Din acest curs redactat şi predat, probabil de Maxim Pop în anii 1870-1872 şi care marchează existenţa preocupărilor folclorice la gimnaziul din Năsăud încă dinaintea anilor de şcoală a lui Coşbuc' s-a păstrat o copie manuscris datată ‚25 aprilie 1872', făcută de elevul dintr-a VIII-a, Ioan Ciocan[6], copie care a stat, mai târziu, la baza prelegerilor ţinute de profesorul Ioan Ciocan"[7].

Profesorii şcolii din Năsăud au, în mare parte, studii la universităţile din Austria şi, unii dintre ei, doctorate. „Printre aceştia amintim pe Florian Moţoc, cu studii la Viena, pe dr. Constantin Moisil, profesorul de limba română al lui Coşbuc, de asemenea cu studii la Viena şi cu doctorat obţinut în 1870; dr. Ioan M. Lazăr care studiase teologia la Pesta, apoi la Institutul Augustinian din Viena. Tot la Viena studiase istoria universală, filozofia şi se ocupa de limba română, desfăşurând o extinsă activitate literară. Vorbea latina, germana, italiana, maghiara şi cunoştea greaca şi franceza; Ion Mălai cu doctoratul în filozofie luat la Graz în 1871, Paul Tanco în 1872, Artemiu Publiu Alexi în 1874. Urmează o altă generaţie de profesori în frunte cu Gavrilă Scridon, Ioan Tanco, traducător din germană, Ioan Ciocanu cu studii la Viena, Graz, Budapesta, Grigore Pletosu cu studii la Lipsca, Budapesta şi alţii"[8].

Într-o zi[9], poetul păşeşte cu timiditate în şedinţa societăţii *Virtus Romana Rediviva* şi devine, în scurtă vreme, unul dintre cei mai activi membri. Societatea s-a constituit oficial în 1870 şi avea drept scop continuarea spiritului de luptă pentru reînvierea naţională

[4] *Jacob Popper, Celălalt Coşbuc, Sibiu, Editura Imago, 1995, p. 23.*
[5] *V. Şotropa, N. Drăganu, Istoria şcoalelor năsăudene, Năsăud, 1913, p. 217 şi 219.*
[6] *Grigore Găzdac, Câteva consideraţii despre orizontul folcloric al gândirii coşbuciene, în Arhiva someşană,I, 1972.*
[7] *Lucian Valea, Pe urmele lui George Coşbuc, Bucureşti, Editura Sport-Turism, 1986, p. 58.*
[8] *Vasile Voia, George Coşbuc şi poeţii germani din secolul al XIX-lea, în Studii despre Coşbuc, Cluj, 1966, p. 141.*
[9] *15 octombrie 1882.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4014 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:59 UTC)

şi culturală a românilor. În 1882 apare almanahul societăţii, o revistă manuscris: *Musa Someşană*, în care avea să publice şi elevul Coşbuc. Din păcate, în timpul primului război mondial, au dispărut tocmai aceste numere, păstrate nouă datorită transcrierii lor de către Nicolae Drăganu[10].

Vasile M. Sassu[11] prezintă *Musa Someşană* ca fiind un ziar local, iarrevista Societăţii *Virtus Romana Rediviva*, drept o altă publicaţie: „Astfel, ca elev de liceu îşi publică încercările literare în revista elevilor ‚Virtus romana rediviva' şi mai apoi în foaia locală ‚Muza Someşeană'".

Acest tip de societate nu era o noutate, o organizare singulară sau întâmplătoare. În numeroase oraşe ale Ardealului, la mijlocul secolului al XIX-lea se desfăşurau activităţi culturale intense. Societăţi de lectură de genul *României June*, din Viena,întâlnim după 1851 în mai multe oraşe transilvănene. În 1864 apare o asemenea societate la Blaj, un an mai târziu la Sibiu, în 1867 la Arad, la Lugoj în 1868, la Gherla în 1869, în 1869 *Societatea română pentru fond de teatru*, de la Deva, *Societatea de leptură* din Oradea, la Beiuş în 1871, în 1872 la Timişoara, 1873 la Oraviţa, la Câmpeni în 1887, la Caransebeş în 1877[12]. Nici revista manuscris nu era neobişnuită. La Cluj, de exemplu, apăreau, în 1845, *Diorile-foaie pentru minte şi inimă*[13] a lui Al. Pop[14], *Speranţa* şi *Foaia literară*, foi ale *Societăţii de lectură a elevilor de la Liceul romano – catolic*[15].

Elev în clasa a VII-a, conform procesului verbal al şedinţei din 24 septembrie 1882, Coşbuc devine vicepreşedinte al societăţii, prin derogare de la dispoziţiile statutare (alegerea trebuia să se facă prin vot secret), fiind aclamat de membrii societăţii, iar un an mai târziu, la 2 decembrie[16] 1883, poetul este ales în unanimitate ca preşedinte, tot prin aclamaţii, contrar obiceiului votului secret. La 9 decembrie George Coşbuc rosteşte un memorabil cuvânt de deschidere a primei sale şedinţe[17]:

---

[10] *Nicolae Drăganu menţionează, pe ani, şi titlul scrierilor lui Coşbuc din această perioadă.*
[11] *Vasile M. Sassu, Gheorghe Coşbuc. Viaţa şi opera lui, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1937, p. 100; a se vedea şi p. 98.*
[12] *Onisim Filipoiu, George Coşbuc la Virtus Romana Rediviva, în Studii despre Coşbuc, Cluj, 1966, p. 39.*
[13] *Victor V. Grecu, Studii de istorie a lingvisticiiromâneşti, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1971.*
[14] *Al. Papiu Ilarian.*
[15] *Onisim Filipoiu, George Coşbuc la Virtus Romana Rediviva, în Studii despre Coşbuc, Cluj, 1966, p. 41.*
[16] *Este data prezentată de Onisim Filipoiu în George Coşbuc la Virtus Romana Rediviva, în Studii despre Coşbuc, Cluj, 1966, p. 40, aflându-se în contradicţie cu Gavril Scridon care prezintă data de 2 octombrie (Pagini despre Coşbuc, Bucureşti, Societatea de Ştiinţe Istorice şi Filologice, 1957, p. 40). Şedinţa de alegere a lui Coşbuc în calitate de preşedinte a avut loc la 2 decembrie, având în vedere faptul că prima şedinţă sub preşedinţia sa a avut loc la 9 decembrie, deci o săptămână mai târziu.*
[17] *Apud Gavril Scridon, Pagini despre Coşbuc, Bucureşti, Societatea de Ştiinţe Istorice şi Filologice, 1957, p. 40-41.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4014 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:59 UTC)

Înainte de a ne începe activitatea noastră literară vreau să vorbesc câteva cuvinte, însă nu vorbite din datină, ci din necesitatea de a fi vorbite. Jung zicea odinioară: „Cel ce rămâne numai în cercul gândirilor sale, acela rămâne în veci în simpla sa sărăcie", adecă: omul, care nu-şi bate capul să ştie şi altceva decât numai acea [sic!] ce trebuieşte să ştie, acela va rămâne pururea sărac de cunoştinţe, ca napul. Această sentinţă a marelui filozof german exprimă un adevăr adânc, deşi de altmintrelea foarte evident. De acest adevăr au fost conduşi, pre semne, şi aceşti studenţi de la acest gimnaziu, cari au pus bază la societatea noastră. Ei au început opera, noi însă trebuie să o continuăm, dacă mai avem încă priceperea să înţelegem sentinţa lui Jung. […]

Apărut la aproape zece ani după cartea lui Gavril Scridon, studiul lui Onisim Filipoiu[18] diferă prin mai multe aspecte de aceasta. Textul acelei cuvântări de deschidere nu este identic la cei doi autori. Făcând abstracţie de diferenţele de particularităţi lingvistice şi de inadvertenţele privind punctuaţia, nu putem trece cu vederea anomalii, care pot fi însă şi nişte banale erori tipografice. *Poligloţii* sunt cu totul altceva decât *apologeţii*, elevii nu pot fi „*singuri* că vor fi arătaţi cu degetul", iar în al doilea alineat lipsesc opt cuvinte, fapt care conduce la ambiguitate: „mulţi dintre noi sau au uitat *că ce scop are societatea, sau nu-l ştiu* sau nu vreau să-l ştie." Pe de altă parte însă, în acelaşi loc, la Onisim Filipoiu apare termenul *dispreţ*, care nu este justificat: „De uitare şi de neştiinţă *dispreţ* acesta din urmă însă nu." În varianta lui Scridon termenul este *disput* părându-i acestuia, probabil, mai potrivit. Cuvântarea lui Coşbuc a apărut în *Musa Someşană*.

În acest almanah manuscris al societăţii, Coşbuc a publicat, după toate probabilităţile, 54 de poezii. În perioada năsăudeană poetul ar fi compus însă aproape 200 de creaţii.[19] Cei mai avizaţi cercetători ai perioadei năsăudene (N. Drăganu, O. Filipoiu şi

[18] *Onisim Filipoiu, George Coşbuc la Virtus Romana Rediviva, în Studii despre Coşbuc, Cluj, 1966.*
[19] *Dintre care 160 le-ar fi scris în clasa a IV-a liceală, ne informează Iuliu Bugnariu, care publică câteva versuri ale poetului, pe care acesta le-ar fi scris la vârsta de 12 ani:*

„Pe orizontul nostru apare un bărbat
În ştiinţă şi arte foarte învăţat,
Că ştie fără eroare cât e doi cu patru;
Se miră-al său părinte, se miră chiar şi satu."

Sau

„Am întrebat copacii-n codru:
Spuneţi-mi, fraţi, de-o fi a mea.
De-ţi zice ‚da', plecaţi coroana;
Şi-o scuturaţi, de-ţi zice ‚ba'.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4014 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:59 UTC)

G. Scridon) nu au reuşit să inventarieze cu exactitate şi în totalitate lucrările lui Coşbuc din anii liceali. Este şi foarte greu, având în vedere faptul că poetul a distrus mare parte dintre ele, iar altele s-au pierdut pur şi simplu.

Prima poezie a cărei dată exactă se cunoaşte[20], este *Înger păzitor*. Cele 34 de versuri se pare că nu au fost citite în vreo şedinţă a societăţii (fiind vacanţă de vară la data când a fost scrisă), iar poezia a fost publicată în *Tribuna*, în 1957, cu titlul cacofonic *Maica Casiana*.

Poeziile ce apăreau în *Musa Someşană* erau criticate de diverşi colegi. Criticii urmau ideile maioresciene cerând poeziei trei condiţiuni: cea ideală, materială şi tehnică. Cel mai activ critic al lui Coşbuc a fost colegul său, Titu Procopian (face observaţii asupra unui număr de 16 poezii)[21]. În cazul unei traduceri din Petöfi, critica este violentă. Procopian este convins că traducătorul „nu a înţeles ideea" autorului şi îi dă colegului său un sfat: „ce nu pricepe să nu traducă"! Principalul neajuns al operelor coşbuciene pare a fi însă ortografia.

Următoarea poezie a cărei dată exactă o cunoaştem, este *Mângâierea poetului*, citită, odată cu poezia *Steluţele*, la 6 februarie 1881, în şedinţa Societăţii şi publicată în 1956, în *Gazeta literară*. În 1881, poetul era în clasa a V-a şi se număra, aşadar, printre membrii societăţii. Conducătorul de pe atunci era profesorul Grigore Pletosu, care „laudă talentul autorului, recomandându-i numai diligenţă", după cum reiese din protocol. Prin remarcile făcute, Grigore Pletosu devine primul critic al lui Coşbuc[22].

Preocupat îndeosebi de literatură şi de folclor, înconjurat de vise, poetul nu „exagerează" cu învăţătura, prezentându-se drept un elev mediocru la examenele de bacalaureat. Fiind cu adevărat un examen de maturitate şi al maturităţii, George Coşbuc promovează la limită. Datele examenelor ridică probleme, fiind ambigue. „Publicând *Petru Majoru*... şi *Datinile poporale* sub titlul ‚Două teze inedite ale lui G. Coşbuc', Augustin Z. N. Pop le numea *Douălucrări de clasă*[23] (la limba română: *Datinile de iarnă* şi „un medalion Petru Maior"), în vreme ce, reproducând aceleaşi texte în facsimil, Gavril

---

Atunci prin brazi aud mişcare,
Al serii vânt îi legăna,
Şi ei cu multă întristare
Mi-au răspuns cu vuiet ‚ba'!"

[20] *Data de 24 iulie 1880 este menţionată pe originalul poeziei, păstrat la Arhivele Naţionale din Bistriţa.*
[21] *Gavril Scridon, Pagini despre Coşbuc, Bucureşti, Societatea de Ştiinţe Istorice şi Filologice, 1957, p. 43.*
[22] *Onisim Filipoiu, George Coşbuc la Virtus Romana Rediviva, în Studii despre Coşbuc, Cluj, 1966, p. 45.*
[23] *Augustin Z. N. Pop, Două teze inedite ale lui George Coşbuc, în Limbă şi literatură, XI, 1966, p. 179.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4014 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:59 UTC)

Scridon le considera ‚prima lucrare' şi respectiv ‚a doua lucrare de bacalaureat la literatura română'[24]. *Petru Maior*, datată 14 mai 1883, nu poate fi în nici un caz lucrare de bacalaureat, afară dacă nu cumva anul e scris eronat, în realitate fiind vorba de 1884. Cea de-a doua teză, *Datinile poporale de la naşterea domnului nostru Isus Cristos*[25], poartă data de 20 mai 1884, şi ar putea fi lucrarea bănuită, deşi, în final, nu găsim, conform uzanţelor, nici observaţiile profesorului şi nici nota acordată. Cea de-a treia teză – *Cauzele şi efectele spediţiunilor cruciate*- n-a fost descoperită încă şi nu vedem, dacă ţinem cont de zilele celorlalte examene, în ce dată ar fi fost programată"[26].

În mod paradoxal, cea mai bună lucrare de bacalaureat este cea de matematică, materie care i-a displăcut total, dar la care obţine calificativul *calculu bun*. În rest are doar *destulitoriu* (latină, germană, maghiară, greacă). „În ziua de 26 iunie 1884, absolventul gimnazial George Coşbuc răspundea la cele şase obiecte, precizate de regulament, obţinând *emininte* la limba latină pentru traducerile din Vergilius – *Aeneis* (II, V. 105) şi Tacitus – *Annales* (cartea I, C. 3). La maghiară, istorie, matematică şi fizică nu ia decât *destulătoriu*, situaţie oarecum de înţeles. Ne surprinde însă aceeaşi notă minimă la limba română, unde profesorul Ioan Ciocan îl examinează din *Latinitatea limbii române în privinţa formelor*"[27].

Perioada năsăudeană este destul de fecundă[28], după cum am văzut, fără a se putea însă întrevede măiestria de mai târziu a poetului. Atunci are loc debutul său, un moment foarte important, dar care, se pare, pentru poet nu a constituit un eveniment demn de reţinut. „Despre debutul său tipărit poetul îşi va aminti, vag de tot, peste ani: ‚Cea dintâi poezie am publicat-o la vârsta de 15 ani într-o foaie pedagogică din Ardeal. N-o mai am şi nici nu ştiu ce era'. Alţii însă par a şti mai bine: ‚Ca student în cl. VII liceală a publicat o poezie în foaia pedagogică *Şcoala practică* redactată de pedagogul Vasile Petri. E vorba de traducerea *Cuvintele Coranului* din Zedlitz (…) tom. II 1883-84, nr. 11-12, febr. Mart. 1884, p.373, neprezentată la societate, trimisă spre publicare în primăvara lui 1883', când traducătorul era într-adevăr *stud.* cl. VII. Vasile Petri a amânat tipărirea ei, fie pentru că revista nu era, totuşi, un periodic de beletristică, ci unul de informaţie pedagogică şi

[24] *Gavril Scridon, George Coşbuc în locurile anilor de ucenicie, Bistriţa-Năsăud, 1975.*
[25] *Pentru care Coşbuc nu obţine decât calificativil „bunu".*
[26] *Lucian Valea, Pe urmele lui George Coşbuc, Bucureşti, Editura Sport-Turism, 1986, p. 60.*
[27] *Ibidem, p. 61.*
[28] *Onisim Filipoiu, prezintă toate poeziile citite la şedinţele societăţii Virtus Romana Rediviva, ce s-au păstrat, în George Coşbuc la Virtus Romana Rediviva, în Studii despre Coşbuc, Cluj, Societatea de Ştiinţe istorice şi filologice, Comitetul regional de cultură şi artă, 1966.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4014 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:59 UTC)

literară, fie că va fi ezitat văzând semnătura traducătorului şi ştiind că regulamentul gimnaziilor le interzicea elevilor să publice în presă”[29]. Reiese şi de aici că poetul nu era foarte grijuliu cu munca lui, se poate deci să nu se fi ocupat direct de apariţia primului său volum de versuri, aşa cum a afirmat, de vreme ce a fost atât de dezinteresat de debutul său încât nici nu îşi mai amintea care a fost prima sa poezie publicată, şi nici măcar despre ce era vorba în ea. În 1884, tânărul publică şi două „Ghicituri”[30], demonstrând interesul său pentru această specie populară, de care va fi fermecat până mai târziu.

În clasa a VI-a (1882), câştigă un concurs literar, organizat de direcţiunea liceului, cu traducerea *Cântului al XI-lea*, versurile 567-639, din *Odiseea*. Pe lângă primirea premiului în bani (3 taleri de argint), câştigarea acestui concurs are un rol important în dezvoltarea poetului. Încurajat şi de această reuşită, dar şi de cuvintele frumoase pe care i le adresau profesorii, Coşbuc devine din ce în ce mai interesat de traducerea textelor clasice şi nu numai. Aici se găseşte germenul dragostei sale faţă de transpunerea în limba română a operelor din alte limbi, îndeletnicire care l-a consacrat drept cel mai bun traducător al nostru, destinul său împletindu-se cu cel al *Divinei Comedii*.

La 20 martie 1882, Coşbuc citeşte în şedinţa societăţii, balada *Jocul morţilor*, o traducere din Goethe, iar la 21 mai prezintă un text în proză, intitulat *Despre salutare*, tradus din I.V. Enders. În clasa a VIII-a a scris două nuvele: *Miron şi Sorin* şi *Ionel şi Firuca*[31], pe care le-a trimis spre publicare în *Amicul familiei* din Gherla, lui Nicolae Fekete-Negruţiu. Ele nu au apărut niciodată sau, se bănuieşte, noul tipograf, după moartea lui Negruţiu, le-a publicat sub alt titlu[32]. De asemenea, Coşbuc este autorul unei piese de teatru, *Barba lui Leib Mendelssohn*, rămasă în manuscris, despre a care nu mai ştim nimic.

Pe lângă traduceri, Coşbuc începe, în această perioadă, să improvizeze şi să adapteze basme, snoave şi alte creaţii populare, dându-le o nouă formă. Această activitate avea să-l caracterizeze pentru multă vreme, poetul devenind cunoscut, mai ales, datorită basmelor populare versificate. Tot la 21 mai, odată cu lucrarea *Despre salutare*, Coşbuc citeşte şi poezia întitulată *În oala acoperită nime nu ştie ce e pus*. Este o satiră la adresa unor filozofilor înfrânţi de isteţimea unui ţăran. O va prezenta, din nou, la 21 iunie 1882

[29] *Lucian Valea, Pe urmele lui George Coşbuc, Bucureşti, Editura Sport-Turism, 1986, p. 58.*
[30] *În Calendariu pedagogic, pre anul ordinariu 1885, urmatu de almanachulu Reuniunei Mariane din Năsăud.*
[31] *Leon Scridon numeşte cealaltă nuvelă* Rodovica *(Leon Scridon, Notiţe bibliografice. Amintiri din viaţa de elev a lui George Coşbuc, în Gazeta Bistriţii, VI, 1926, nr.12, 15 iunie, p. 6-8.*
[32] *Iuliu Bugnariu, Contribuţii la viaţa şi activitatea lui George Coşbuc, în Coşbuc văzut de contemporani, Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1966, p. 22.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4014 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:59 UTC)

într-o şedinţă festivă, ce a avut loc la Hotelul *Rahova* din Năsăud şi o va publica, în 1884, în *Tribuna*[33], cu titlul *Filozofii şi plugarii*[34], deschizându-şi definitiv calea către nemurire şi închizând-o pe cea către casă, către locurile natale. Părăsind Paradisul, Coşbuc îşi continuă drumul prin Purgatoriul sibian nebănuind încotro se îndreaptă…

De timpuriu putem întrevedea stilul inconfundabil coşbucian, de exemplu în *La fântână*:

Copiliţa la fântână
Stă plângând, iar într-o mână
Ţinând cofa tot ofta –
Dar de ce? – Nu mă-ntreba.

Ştiu, inelul de la mână
Că l-a zvârlit în fântână,
Blăstămând din gură greu
Dar de ce? – Şti Dumnezeu!

Atât forma cât şi tema poeziei vor fi reluate mai târziu de poet în alte creaţii.

Ultima poezie, cu care îşi încheie activitatea la *Virtus Romana Rediviva*, este *Tablou de seară*, citită la 9 martie 1884. Societatea a avut un rol important în formarea artistică şi culturală a poetului. Aici a învăţat că activitatea pe care urma să o desfăşoare trebuia să se facă în comun, prin influenţe reciproce, face experienţa criticii şi învaţă să plece urechea la vocea celorlalţi atunci când este cazul.

Bibliografie

Bugnariu, Iuliu, *Contribuţii la viaţa şi activitatea lui George Coşbuc*, în *Coşbuc văzut de contemporani*, Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1966.

[33] *Numerele 188, 189 şi 190 decembrie 1884; Gavril Scridon afirmă (în Anii de studenţie ai lui George Coşbuc, în Studii despre Coşbuc, Cluj, 1966, p. 107) că poezia ar fi apărut în* ***două*** *numere; cu toate că, nouă ani mai devreme arătase că numerele au fost* ***trei*** *(Pagini despre Coşbuc, Bucureşti, Societatea de Ştiinţe istorice şi Filologice, 1957, p. 47). În cartea lui Lucian Valea sunt indicate nr. 183-190, eroare tipografică, probabil, întrucât zilele sunt prezentate a fi două(!)*

[34] *Semnând cu anagrama C. Boşcu.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4014 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:59 UTC)

Calendariu pedagogic, pre anul ordinariu 1885, urmatu de almanachulu Reuniunei Mariane din Năsăud.

Filipoiu, Onisim, *George Coşbuc la Virtus Romana Rediviva*, în *Studii despre Coşbuc,* Cluj, 1966.

Găzdac, Grigore, *Câteva consideraţii despre orizontul folcloric al gândirii coşbuciene*, în *Arhiva someşană,*I, 1972.

Goga, Octavian, Coşbuc. *Discurs de primire în Academia* Română, 1923.

Grecu, Victor V., *Studii de istorie a lingvisticii româneşti*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1971.

Pop, Augustin Z. N., *Două teze inedite ale lui George Coşbuc*, în *Limbă şi literatură*, XI, 1966.

Popper, Jacob, *Celălalt Coşbuc*, Sibiu, Editura Imago, 1995.

Sassu, Vasile M., *Gheorghe Coşbuc. Viaţa şi opera lui*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1937.

Scridon, Gavril, *Anii de studenţie ai lui George Coşbuc*, în *Studii despre Coşbuc*, Cluj, 1966.

Scridon, Gavril, *Pagini despre Coşbuc*, Bucureşti, Societatea de Ştiinţe Istorice şi Filologice, 1957.

Scridon, Leon, *Notiţe bibliografice. Amintiri din viaţa de elev a lui George Coşbuc*, în *Gazeta Bistriţii,* VI, 1926, nr.12, 15 iunie.

Şotropa, V., N. Drăganu, *Istoria şcoalelor năsăudene*, Năsăud, 1913.

Valea, Lucian, *Pe urmele lui George Coşbuc*, Bucureşti, Editura Sport-Turism, 1986.

Voia, Vasile, *George Coşbuc şi poeţii germani din secolul al XIX-lea*, în *Studii despre Coşbuc*, Cluj, 1966.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V4014 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:59 UTC)